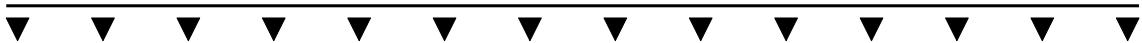

Š i f r a u č e n c a :

--

Državni izpitni center

N 1 3 1 5 0 1 3 1

REDNI ROK

**3.
obdobje**

Torek, 14. maj 2013 / 60 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki: Učenec prinese modro/črno nalivno pero ali moder/črn kemični svinčnik, svinčnik, radirko, šilček, barvne svinčnike in ravnilo. Preizkusu je priložena barvna priloga.

**NACIONALNO PREVERJANJE ZNANJA
ob koncu 3. obdobja**

NAVODILA UČENCU

Natančno preberi ta navodila.

Prilepi kodo oziroma vpiši svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani.

Pri vsaki nalogi svoj odgovor napiši v predvideni prostor znotraj okvirja.

Piši čitljivo. Če se zmotiš, napačni odgovor prečrtaj in pravilnega napiši na novo.

Barvne svinčnike in svinčnik uporabljam samo za risanje ali načrtovanje.

Nečitljivi zapisi in nejasni popravki se ovrednotijo z nič točkami.

Če se ti zdi naloga pretežka, se ne zadržuj predolgo pri njej, temveč začni reševati naslednjo.

K nerešeni nalogi se vrni pozneje. Na koncu svoje odgovore ponovno preveri.

Zaupaj vase in v svoje zmožnosti. Želimo ti veliko uspeha.

Preizkus ima 21 strani, od tega 1 barvno prilogo.

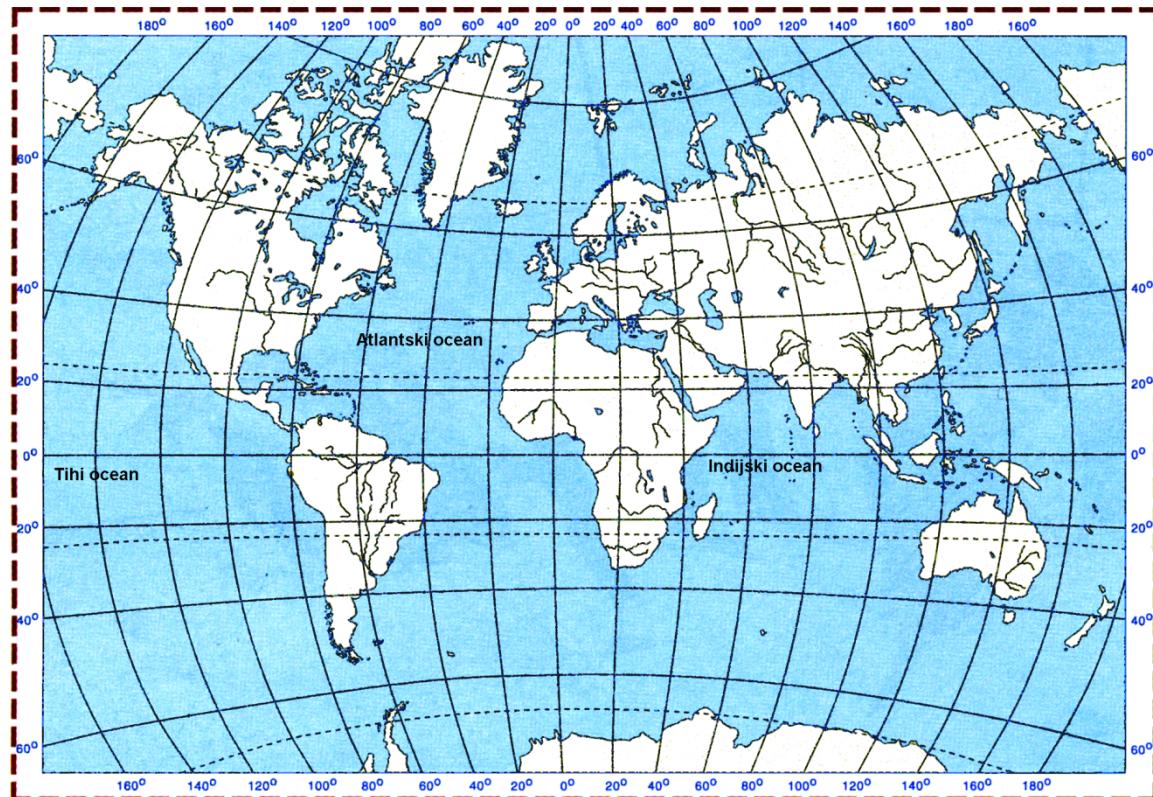

A – SVET

Toplotni pasovi

1. Nalogo boš reševal na zemljevidu na sliki 1.

Slika 1: Svet

(Vir: Kolenc - Kolnik, K., Otič., M., Vovk, A., 1997. Sodobni svet: Geografija za 7. razred osnovne šole. Delovni zvezek. Ljubljana, Modrijan.)

Na zemljevidu na sliki 1 pobarvaj:

- a) vroči (tropski) pas z rdečo barvico,
- b) južni mrzli (polarni) pas z modro barvico.

Če uporabiš drugi barvi, izdelaj ustrezno legendo.

(2 točki)

Reliefni oblikи

2. Nalogo boš reševal z uporabo slik 1 in 2 na barvni prilogi.

Ugotovi, kateri reliefni oblikи prikazujeta slike 1 in 2 na barvni prilogi.
Odgovora napiši na črti.

Slika 1 prikazuje _____.

Slika 2 prikazuje _____.

(2 točki)

Nastajanje reliefsa

3. Nalogo boš reševal z uporabo slik 1 in 2 na barvni prilogi.

Relief Zemlje so oblikovali notranji in zunanji procesi oziroma sile.
Na črti napiši, ali so reliefno oblikо na sliki oblikovali notranji ali zunanji procesi oziroma sile.

Reliefno oblikо, ki jo prikazuje slika 1, so prvotno oblikovali
_____ procesi oziroma sile.

Reliefno oblikо, ki jo prikazuje slika 2, danes preoblikujejo
_____ procesi oziroma sile.

(2 točki)

N 1 3 1 5 0 1 3 1 0 5

Manj primerna območja za kmetijsko rabo

4. Nalogo boš reševal z uporabo zemljevida na sliki 3 na barvni prilogi.

V legendi na zemljevidu na sliki 3 na barvni prilogi so oznake območij, ki so manj primerna za kmetijsko rabo. Na črto pred napisani vzrok napiši črko (iz legende) tistega območja, na katerem je ta vzrok povzročil manjšo primernost za kmetijsko rabo.

VZROKI:

Presuho.

Prestrmo.

(2 točki)

5. Nalogo boš reševal z uporabo zemljevida na sliki 3 na barvni prilogi.

Ugotovi, katera od naštetih dejavnikov najbolj vplivata na manjšo primernost prsti za kmetijsko rabo.

Obkroži črki pred dvema pravilnima odgovoroma.

A Živalstvo.

B Podnebje.

C Rastlinstvo.

D Vodovje.

E Relief.

(2 točki)

Poselitev ekvatorialnega pasu Afrike

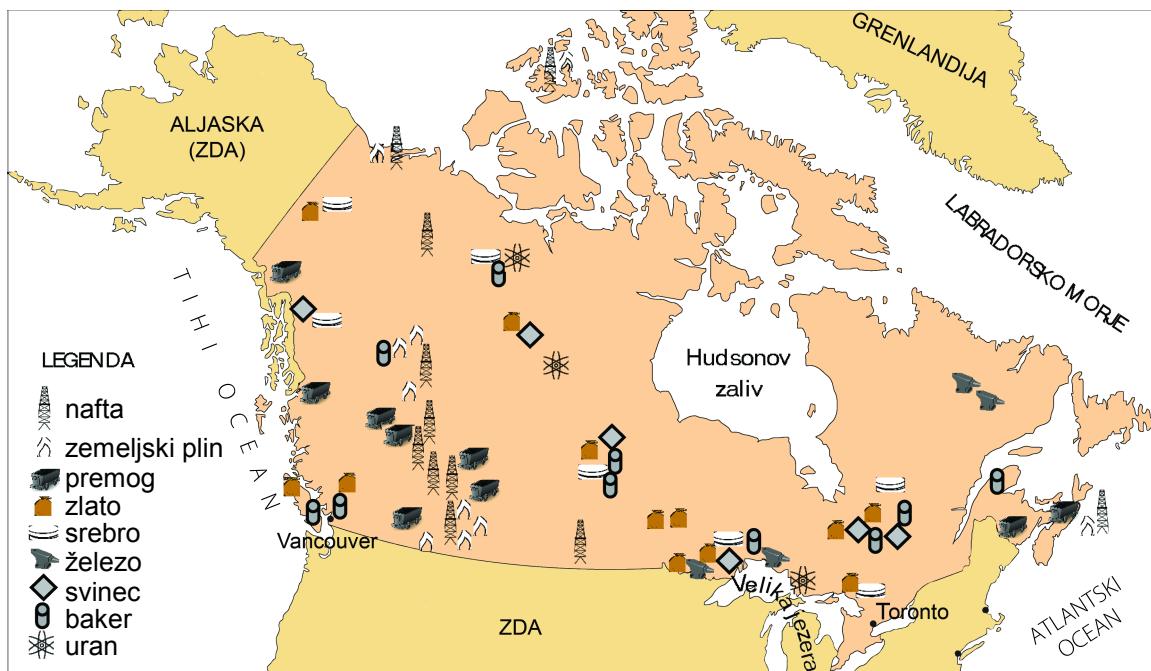
6. Gostota poselitve Visoke ekvatorialne Afrike je večja kakor gostota poselitve Nizke ekvatorialne Afrike. Razloži, kako podnebje vpliva na večjo gostoto poselitve Visoke ekvatorialne Afrike.

Odgovor napiši na črte.

(1 točka)

Naravno bogastvo v Kanadi

7. Nalogo boš reševal z uporabo zemljevida na sliki 2.

Slika 2: Naravno bogastvo v Kanadi

(Vir: Serafini, L. (ur.), 2005. L'Enciclopedia geografica. America settentrionale. Volume 13. Milano, De Agostini.)

Preberi trditve o naravnem bogastvu Kanade.

Obkroži DA, če trditev drži, in NE, če trditev ne drži.

Med območji, ki so bogata z rudnimi nahajališči, je območje okoli Velikih jezer. DA NE

Na otokih na severu države ne pridobivajo rud. DA NE

Premogovništvo je bolj razširjeno na zahodu države kakor na vzhodu. DA NE

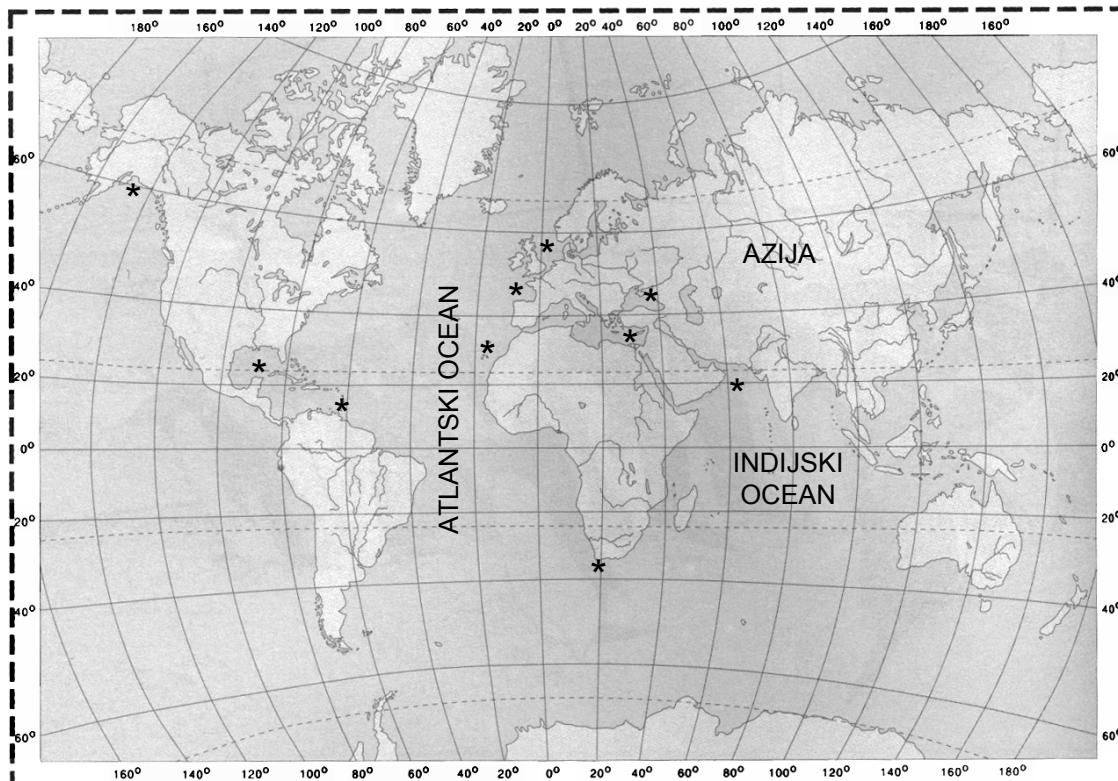
(3 točke)

Razlitje nafte

8. Nalogo boš reševal z uporabo zemljevida na sliki 3.

Na zemljevidu na sliki 3 so z zvezdicami označena območja, kjer so pogoste nesreče, katerih posledice so večja razlitja nafte.

Legenda:

* Območja nesreč, katerih posledice so razlitja nafte.

Slika 3: Območja nesreč, katerih posledice so razlitja nafte

(Vir: Kolenc - Kolnik, K., Otič, M., Vovk, A., 1997. Sodobni svet: Geografija za 7. razred osnovne šole. Delovni zvezek. Ljubljana, Modrijan.)

Razloži, zakaj se na označenih območjih na zemljevidu na sliki 3 pogosteje dogajajo nesreče in s tem razlitja nafte.

Na črte napiši dve razlagi.

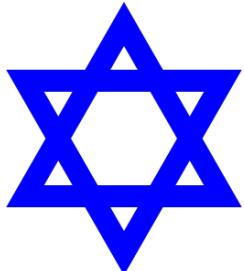
Razlaga 1: _____

Razlaga 2: _____

(2 točki)

Država Jugozahodne Azije

9. Nalogo boš reševal z uporabo slik 4 in 5.

Slika 4: Davidova zvezda

(Vir slik 4 in 5: Self, D., 1998. Verstva sveta. Ljubljana, Mladinska knjiga.)

Slika 5: Svečnik

V kateri državi Jugozahodne Azije večina prebivalstva pripada veri, katere simbola sta prikazana na slikah 4 in 5?

Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

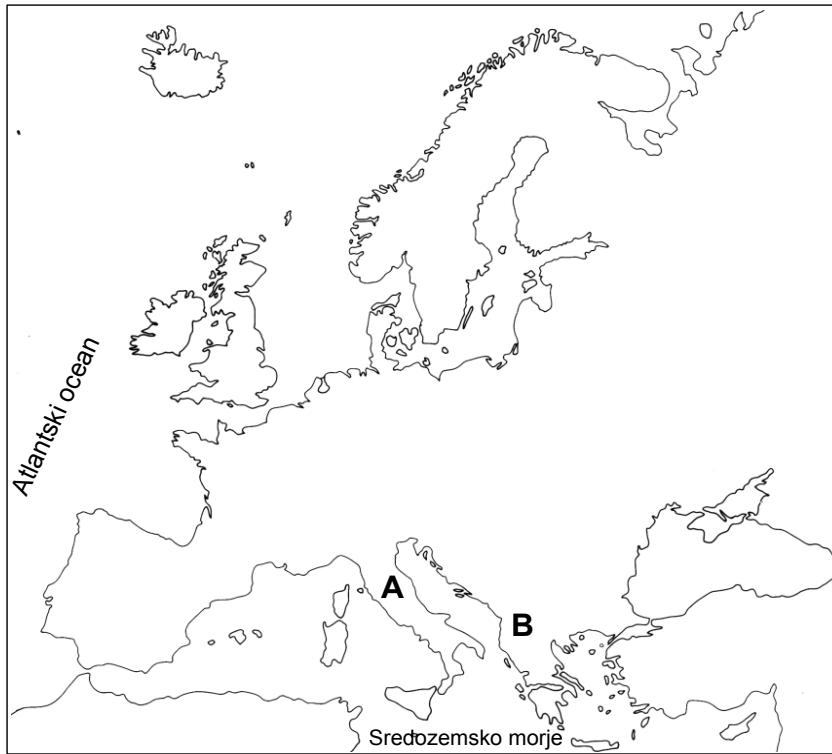

N 1 3 1 5 0 1 3 1 0 9

B – EVROPA

Imeni polotokov

10. Nalogo boš reševal z uporabo zemljevida na sliki 6.

Slika 6: Evropa

(Vir: Evropa. 1996. Prosojnice. Tržič, Učila.)

Na zemljevidu na sliki 6 sta s črkama A in B označena polotoka Evrope.
Na črti zapiši njuni imeni.

Polotok, označen s črko A: _____

Polotok, označen s črko B: _____

(2 točki)

Črno morje

11. Nalogo boš reševal na zemljevidu na sliki 6 pri nalogi 10.

Na zemljevidu na sliki 6 pobarvaj Črno morje.

(1 točka)

Padavine v Evropi

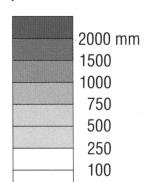
12. Nalogo boš reševal z uporabo zemljevida na sliki 7.

Slika 7: Evropa – padavine

(Vir: Brinovec, S. (ur.), 2002. Atlas sveta za osnovne šole. Ljubljana, Mladinska knjiga.)

Legenda:
Letna količina
padavin

Podnebje v različnih območjih Evrope se razlikuje tudi po količini in po razporeditvi padavin.

Obkroži DA, če je trditev pravilna, in NE, če je trditev nepravilna.

Veliko padavin pade v zahodnem delu Skandinavskega polotoka. DA NE

Veliko padavin pade na gorskih pregradah v bližini obal. DA NE

Ob vzhodnih obalah Jadranskega morja pade manj padavin kakor v notranosti Pirenejskega polotoka. DA NE

(3 točke)

N 1 3 1 5 0 1 3 1 1 1

Oceansko podnebje

13. V katerem delu Evrope prevladuje oceansko podnebje?
Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Zahodna Evropa.
- B Srednja Evropa.
- C Vzhodna Evropa.
- D Južna Evropa.

(1 točka)

Plimovanje in življenje ljudi

14. Slika 4 na barvni prilogi prikazuje znameniti kraj Mont Saint Michel ob Atlantskem oceanu v Franciji, ki je nekaj posebnega, saj zaradi plimovanja občasno postane otok. Napiši dva problema, ki sta povezana z opisanim pojavom in vplivata na življenje ljudi tega kraja.
Odgovora napiši na črte.

Problem 1: _____

Problem 2: _____

(2 točki)

Pristanišče London

15. Nalogo boš lahko reševal tudi z uporabo zemljevida na sliki 8.

Slika 8: Južni del Velike Britanije

(Vir: Natek, K., 2010. Atlas sveta za osnovne in srednje šole. Ljubljana, Mladinska knjiga.)

London je eno najpomembnejših evropskih pristanišč.

Razloži dva dejavnika, ki sta vplivala na razvoj pristanišča London.

Odgovora napiši na črte.

Razlaga dejavnika 1: _____

Razlaga dejavnika 2: _____

(2 točki)

Gospodarstvo Severne Evrope

16. Gospodarstvo Severne Evrope je razvito. Obkroži črki pred dvema pojmom, ki sta osnova za razvoj prevladujočih gospodarskih dejavnosti držav Severne Evrope.

- A Riž.
- B Les.
- C Nafta.
- D Oljka.
- E Kava.

(2 točki)

Jezikovne skupine v Evropi

17. V prvem stolpcu sta navedeni dve veliki jezikovni skupini Evrope, v drugem pa nekaj evropskih jezikov. Poveži jih tako, da na črto pred jezikovno skupino napišeš črko pripadajočega jezika.

JEZIKOVNI SKUPINI:

- _____ Romanska.
- _____ Germanska.

JEZIKI:

- A Italijanščina.
- B Finščina.
- C Hrvaščina.
- D Ruščina.
- E Nemščina.

(2 točki)

Evropska unija

18. Število držav članic Evropske unije se od njenega nastanka dalje nenehno povečuje. Razloži dva vzroka, zakaj si države prizadevajo za vstop v Evropsko unijo. Odgovora napiši na črte.

Razlaga vzroka 1: _____

Razlaga vzroka 2: _____

(2 točki)

C – SLOVENIJA**Naravnogeografske enote/pokrajine Slovenije**

19. Slovenijo sestavlja pet naravnogeografskih enot/pokrajin, ki se po naravnih značilnostih med seboj razlikujejo. Na črte napiši, s katere naravnogeografske enote/pokrajine je posamezna slika.

Slika 9: _____

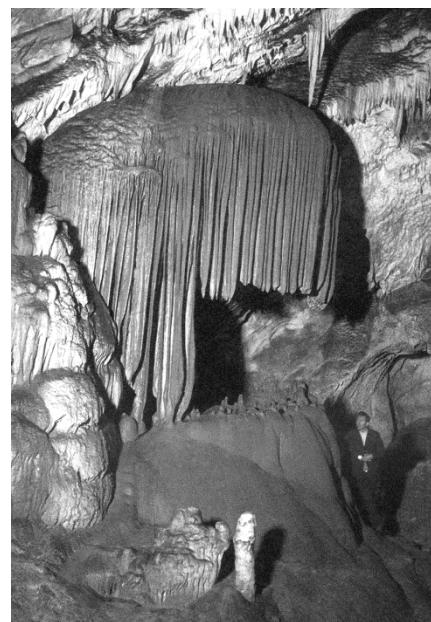
Slika 10: _____

Slika 11: _____

Slika 9

(Vir: Bahar, I., Gale, A., Račič, J., Sedmak, A., Večerić, D., 2001. Geografija za osmi razred 8-letne in deveti razred 9-letne osnovne šole. Ljubljana, Mladinska knjiga.)

Slika 10

(Vir: Skoberne, P., 1988. Sto naravnih znamenitosti Slovenije. Ljubljana, Prešernova družba.)

Slika 11

(Vir: Košak, M., 2001. Tu sem doma 2: Spoznavanje družbe za 5. razred osnovne šole. Ljubljana, Modrijan.)

(3 točke)

N 1 3 1 5 0 1 3 1 1 5

Kamninska sestava Slovenije

20. Katere vrste kamnin glede na nastanek prevladujejo v sestavi površja Slovenije? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Magmatske kamnine.
- B Metamorfne kamnine.
- C Sedimentne kamnine ali usedline.

(1 točka)

Oživitev starih mestnih jeder

21. V novejšem času se mestne oblasti trudijo oživiti stara mestna jedra.
Na črte napiši dva predloga, s katerima bi mestne oblasti lahko to dosegle.

Predlog 1: _____

Predlog 2: _____

(2 točki)

Sprememba temperature

22. Nalogo boš reševal z uporabo zemljevida na sliki 12.

Slika 12: Primorske pokrajine

(Vir: Račič, J., Večerič, D., 2001. Geografija za osmi razred 8-letne osnovne šole in za deveti razred 9-letne osnovne šole. Ljubljana, Mladinska knjiga.)

Napiši, kako bi se predvidoma spremenila povprečna letna temperatura zraka v Ljubljanski kotlini, če ne bi bilo Visokih dinarskih planot.
Odgovor napiši na črti.

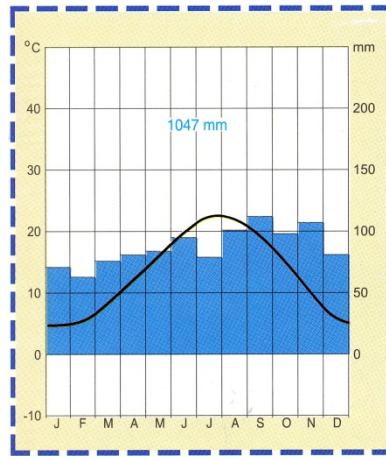
(1 točka)

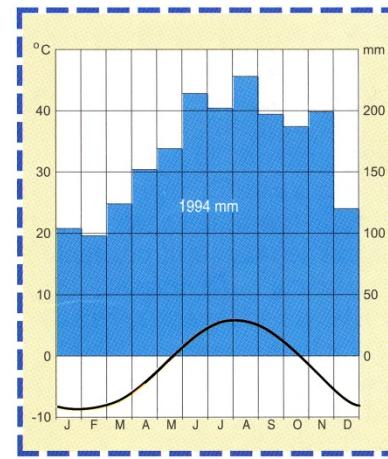
N 1 3 1 5 0 1 3 1 1 7

Smučarski turizem

23. Nalogo boš reševal z uporabo klimogramov na slikah 13 in 14.

Slika 13

Slika 14

(Vir slik 13 in 14: Senegačnik, J., Drobniak, B., Otič, M., 2000. Živim v Sloveniji: Geografija za 8. razred osnovne šole. Ljubljana, Modrijan.)

- a) Primerjaj klimograma na slikah 13 in 14.
Zakaj je kraj, katerega značilnosti podnebja prikazuje klimogram na sliki 14,
primernejši za razvoj smučarskega turizma?
Odgovor napiši na črti.
-
-
- b) Kateri naravni dejavnik poleg podnebja še odločilno vpliva na razvoj smučarskega turizma?
Odgovor napiši na črto.
-

(2 točki)

Umetna struga

24. Nalogo boš reševal z uporabo slike 15.

Slika 15

(Vir: <http://sobotainfo.com/slike/novice.>)

Slika 15 prikazuje reko, ki ji je človek umetno uredil strugo. Kako imenujemo ureditvene posege, s katerimi rekam spremenimo vodno strugo in tok?
Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Urbanizacija.
- B Regulacija.
- C Specializacija.
- D Industrializacija.

(1 točka)

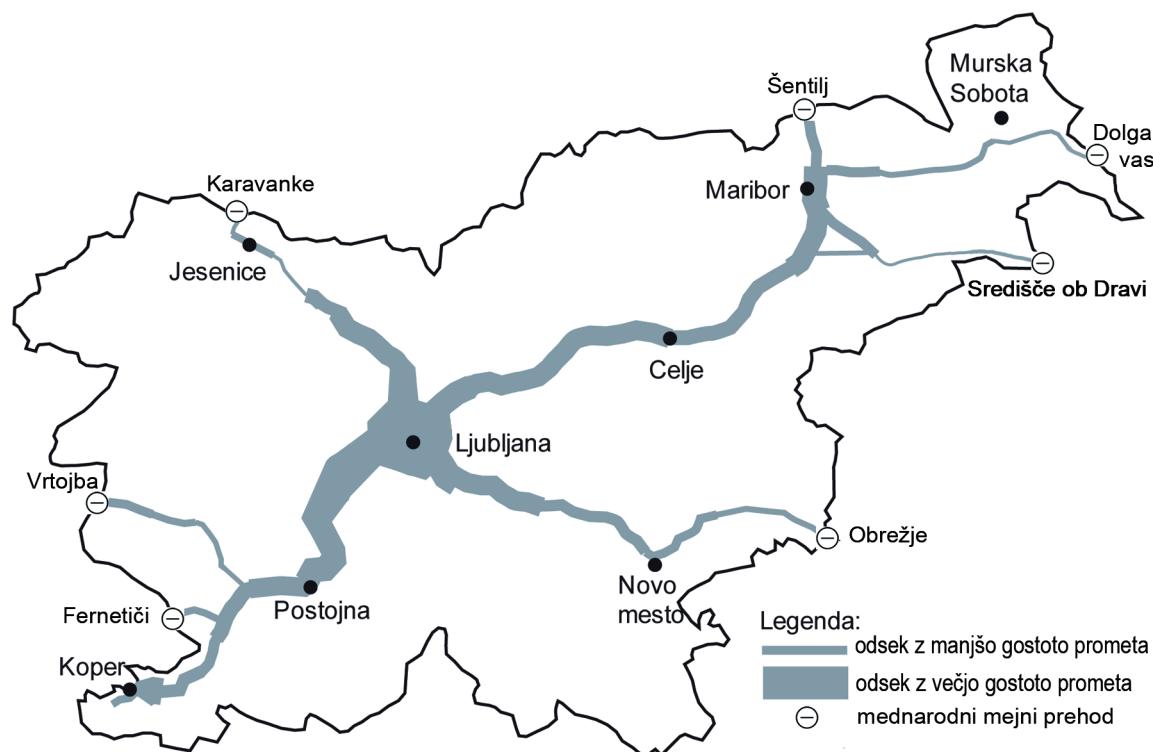
25. Napiši en razlog, zakaj človek spreminja rečne struge.
Odgovor napiši na črti.

(1 točka)

Cestni križ v Sloveniji

26. Nalogo boš reševal z uporabo zemljevida na sliki 16.

Legenda:

- odsek z manjšo gostoto prometa
- odsek z večjo gostoto prometa
- (-) mednarodni mejni prehod

Slika 16: Obremenitev cestnega križa v Sloveniji

(Prirejeno po: http://www.dc.gov.si/fileadmin/dc.gov.si/pageuploads/Stetje_prometa/Karta_prometnih_obremenitev_2008.pdf.)

Zemljevid na sliki 16 prikazuje obremenitev cestnega križa v Sloveniji. Obkroži črke pred tremi pravilnimi trditvami.

- A Promet prek mejnega prehoda Šentilj je gostejši kakor promet prek mejnega prehoda Dolga vas.
- B Najdaljsa prometna os poteka po dolini reke Soče.
- C Najmanj obremenjen del cestnega križa je med Ljubljano in Celjem.
- D Najbolj obremenjen del cestnega križa je med Ljubljano in Postojno.
- E Cestni križ Slovenije je med Koprom in Mariborom bolj obremenjen kakor med Jesenicami in Novim mestom.
- F Najbolj obremenjen del cestnega križa je med Mariborom in Mursko Soboto.

(3 točke)

OBRNI LIST.

Aktivno in neaktivno prebivalstvo

27. Glede na zaposlitev delimo prebivalstvo na aktivno in neaktivno ali vzdrževano. Preberi opis spodaj in na črti napiši, v katero skupino prebivalstva sodi kmet in v katero študent.

Sosed ne hodi v službo, je kmet, ima 30 glav govedi in oddaja mleko. Njegov sin je študent ekonomije in občasno pomaga na kmetiji.

Kmet sodi k _____ prebivalstvu.

Študent sodi k _____ prebivalstvu.

(2 točki)

Skupno število točk: 50

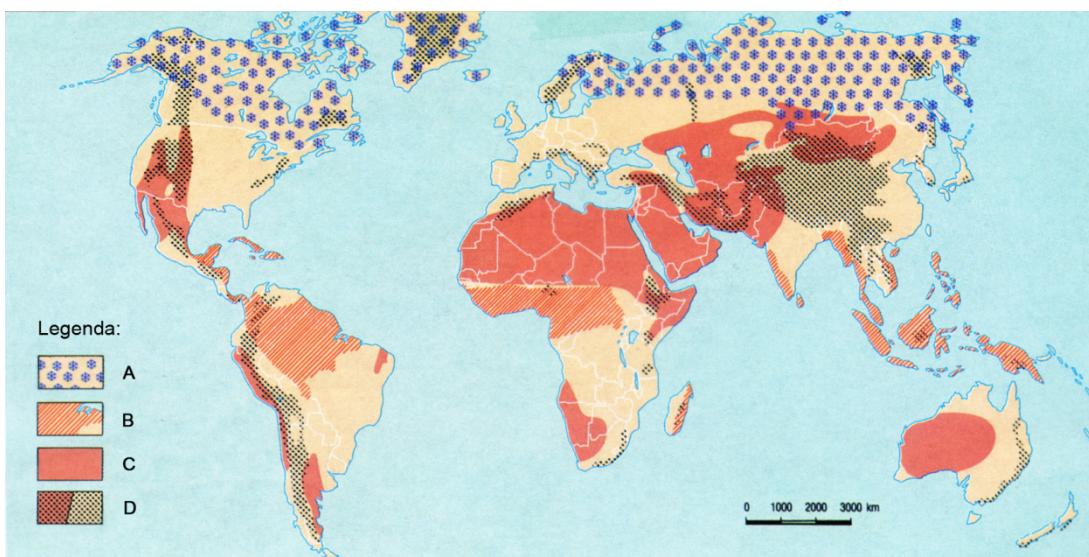
BARVNA PRILOGA

Slika 1

Slika 2

Slika 3: Manj primerna območja za kmetijsko rabo

Slika 4

(Vir slike 1: Brinovec, S., 1998. Planet Zemlja in Evropa: zemljepis za 6. razred osnovne šole. Ljubljana, Mladinska knjiga.)

(Vir slike 2: Bahar, I., Gale, A., Račič, J., Sedmak, A., Večerić, D., 2001. Geografija za osmi razred 8-letne in deveti razred 9-letne osnovne šole. Ljubljana, Mladinska knjiga.)

(Vir slike 3: Geografska enciklopedija: Svet XII. Izraba zemljije: kmetijstvo. 2000. Tržič, Učila.)

(Vir slike 4: <http://www.shuttle-booking.com/paris/images/stories/shuttle-destination/>)